

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Banská Bystrica
RCOP v Stakčine
S- CHKO Východné Karpaty, Medzilaborce

PROJEKT OCHRANY CHRÁNENÉHO AREÁLU (CHA) BREKOVSKÝ HRADNÝ VRCH

OBSAH PROJEKTU OCHRANY CHRÁNENÉHO AREÁLU (CHA) BREKOVSKÝ HRADNÝ VRCH

1. Základné údaje	3
1.1 Názov	3
1.2 Vymedzenie chráneného územia a jeho ochranného pásma	3
1.2.1 Súpis krajov a okresov, na ktorých území sa chránené územie nachádza	3
1.2.2 Súpis katastrálnych území, na ktorých území sa chránené územie nachádza	3
1.2.3 Súpis listov katastrálnych a lesníckych máp s vymedzením hranice chráneného územia a jeho ochranného pásma s uvedením aktuálneho stavu	3
1.2.4 Súpis listov základných máp (M 1:50 000) s vymedzením hranice chráneného územia a jeho ochranného pásma	4
1.3 Výpis z lesných hospodárskych plánov	4
1.4 Členenie na ekologicko-funkčné priestory a zóny	5
1.5 Celková výmera chráneného územia a ochranného pásma v členení podľa druhov pozemkov a zón	6
1.6 Prírodné pomery	6
1.7 Zhodnotenie vzťahu k územnoplánovacej dokumentácii regiónu a dotknutých obcí	10
2. Zhodnotenie základných antropogénnych vplyvov v území a v jeho kontaktnej zóne s návrhom zásad racionálneho využívania územia	10
3. Podrobnosti o ochrane	12
3.1 Odôvodnenie ochrany	12
3.2 Ciele ochrany na dosiahnutie priaznivého stavu	12
3.3 Podrobnosti o podmienkach ochrany	13
3.4 Ekonomické zhodnotenie vplyvu uplatňovania príslušného stupňa ochrany s dlhodobým výhľadom limitov, regulatív a opatrení	14
4. Návrh technického vybavenia územia	15
4.1 Opis technického vybavenia	15
4.2 Mapa technického vybavenia	15
5. Prílohy	15
5.1 Prehľad odbornej literatúry a použitých odborných podkladov	15
5.2 Základné údaje	16
5.3 Súpis parciel podľa aktuálneho stavu katastra nehnuteľností	16
5.4 Prehľad druhov vlastníctva podľa druhov pozemkov	16
5.5 Plochová tabuľka programov starostlivosti o lesy (pôvodne LHP) podľa jednotiek priestorového rozdelenia lesa	16
5.6 Situačný náčrt na Základnej mape Slovenskej republiky v M 1:50 000	16
5.7 Kópie katastrálnych máp podľa aktuálneho stavu katastra nehnuteľností s vyznačením priebehu hraníc chráneného územia	17
5.8 Kópie porastových máp so zakreslením hranice chráneného územia (Mapa lesných dielcov so zakreslením hranice chráneného územia, stav k 01. 01. 2002)	17
5.9 Mapa ekologicko-funkčných priestorov a zón	17

PROJEKT OCHRANY CHRÁNENÉHO AREÁLU (CHA) BREKOVSKÝ HRADNÝ VRCH

1. Základné údaje

1.1 Názov

Chránený areál (CHA) Brekovský hradný vrch.

Ochranné pásmo chráneného územia sa osobitne nevymedzuje a neplatí ani podľa § 17 ods.7 a 8 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

1.2 Vymedzenie chráneného územia a jeho ochranného pásma

1.2.1 Súpis krajov a okresov, na ktorých území sa chránené územie nachádza

Kraj: Prešovský

Okres: Humenné

1.2.2 Súpis katastrálnych území, na ktorých území sa chránené územie nachádza

Katastrálne územie: Brekov

1.2.3 Súpis listov katastrálnych a lesníckych máp s vymedzením hranice chráneného územia a jeho ochranného pásma s uvedením aktuálneho stavu

(Stav KNC k 01. 07. 2013)

Súpis listov katastrálnych máp

Katastrálne územie: Brekov, parcela (KNC) č. 670/1 časť, 672, 674, 675, 705/1 časť, 705/6, 705/8, 705/9, 705/10, 707

M 1: 5 000, Mapový list č. MI 7-0

M 1: 2 880, Mapový list č. VS-XXVII-11-16, VS-XXVII-11-20

M 1: 2000, Mapový list č. Michalovce 7-0/1, Michalovce 7-0/3

Hranica navrhovaného CHA Brekovský hradný vrch sa začína na rozhraní intravilánu a extravilánu obce, na okraji parcely (KNC) č. 670/1, v blízkosti miestneho cintorína. Pokračuje touto parcelou južným smerom po prístupovom chodníku k zrúcanine hradu smerom k parcele (KNC) č. 705/1, pričom obchádza parcely (KNC) č. 674, 675 a 707, ktoré sú celé súčasťou navrhovaného CHA. Hranica ďalej pokračuje okrajom parcely (KNC) č. 705/1 a cca po 160 m sa stáča na juhovýchod, pretína parcelu (KNC) č. 705/1 a následne vedie jej ďalším okrajom, po rozhraní parcely (KNC) č. 705/1 s parcelami (KNC) č. 654/5 a 654/3, obchádza parcely (KNC) č. 705/10 a 705/8, ponad dobývací priestor až nad budovu patriacu k miestnemu kameňolomu. Na rozhraní parcely (KNC) č. 705/1 s parcelou (KNC) č. 705/2 sa stáča na severovýchod, zahŕňa parcelu (KNC) č. 705/9 a 705/6 a pokračuje ponad intravilán a ponad ďalší prístupový chodník k zrúcanine hradu rozhraním parcely (KNC) č. 705/1 a parcely (KNC) č. 673, pretína parcelu (KNC) č. 670/1, obchádza parcely (KNC) č. 671/1 a 671/2, stáča sa opäť na juhovýchod, obchádza parcelu (KNC) č. 673 po druhej strane, potom sa stáča východným smerom a po vzdialenosti cca 50 – 60 pokračuje severozápadným smerom po hranici parcely (KNC) č. 670/1, rozhraním intravilánu a extravilánu obce, k miestnemu cintorínu. Ochranné pásmo chráneného územia sa osobitne nevymedzuje a neplatí ani podľa § 17 ods.7 a 8 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Súpis lesnických máp

Porastová mapa M 1: 35 000, LC Neštátne lesy na LHC Humenné, SLS, stav k 01.01.2012

Porastová mapa M 1: 10 000, LC Lesy Strážske, list č. 7,9, Lesprojekta s.r.o., stav k 01.01.2012

Hranica navrhovaného CHA Brekovský hradný vrch sa začína na rozhraní intravilánu a extravilánu obce, v blízkosti miestneho cintorína, mimo LPF. Pokračuje južným smerom po prístupovom chodníku k zrúcanine hradu, obchádza lesný dielec č. 185, ktorý obklopuje hradnú zrúcaninu, a ktorý je celý súčasťou navrhovaného CHA. Hranica navrhovaného CHA sa mierne stáča na východ, až k hranici lesného dielca č. 184. Prechádza okrajom lesného dielca a cca po 160 m sa stáča na juhovýchod, pretína lesný dielec naprieč až k jeho druhému okraju, ktorým potom pokračuje ponad dobývací priestor až nad budovu patriacu k miestnemu kameňolomu. Tam sa stáča na severovýchod a pokračuje ponad intravilán a ponad ďalší prístupový chodník k zrúcanine hradu až k vodárničke, ktorá už nie je súčasťou lesného dielca. Hranica navrhovaného CHA obchádza vodárničku, a východným, resp. juhovýchodným smerom sa stáča späť k okraju lesného dielca č. 184 až nad intravilán obce Brekov. Hranica pokračuje severozápadným smerom, pričom obchádza spodnú časť lesného dielca č. 185, rozhraním intravilánu a extravilánu obce, k miestnemu cintorínu. Ochranné pásmo chráneného územia sa osobitne nevymedzuje a neplatí ani podľa § 17 ods.7 a 8 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

1.2.4 Súpis listov základných máp (M 1 : 50 000) s vymedzením hranice chráneného územia a jeho ochranného pásma

Základná mapa SR (ZM 50), M 1 : 50 000, mapový list Humenné č. 38 – 12.

Hranica navrhovaného CHA Brekovský hradný vrch sa začína na rozhraní intravilánu a extravilánu obce, v blízkosti miestneho cintorína. Pokračuje južným smerom po prístupovom chodníku k zrúcanine hradu, obchádza hradnú zrúcaninu, a pokračuje smerom k lesnému porastu, pod kótu Klokočiny. Pretína lesný porast a pokračuje smerom k PP Veľká Artajama, k okraju dobyvacieho priestoru. Pokračuje juhovýchodným smerom ponad dobývací priestor až nad budovu patriacu k miestnemu kameňolomu. Tam sa stáča na severovýchod a pokračuje ponad intravilán a ponad ďalší prístupový chodník k zrúcanine hradu až k vodárničke, ktorú obchádza a východným, resp. juhovýchodným smerom sa stáča späť k okraju lesného porastu až nad intravilán obce Brekov. Hranica pokračuje severozápadným smerom, pričom obchádza spodnú časť lesného porastu, ktorý obklopuje hradnú zrúcaninu, a pokračuje rozhraním intravilánu a extravilánu obce, k miestnemu cintorínu. Ochranné pásmo chráneného územia sa osobitne nevymedzuje a neplatí ani podľa § 17 ods.7 a 8 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

1.3 Výpis z lesných hospodárskych plánov

LHC Strážske, LC Neštátne lesy na LHC Humenné, so stavom k 01. 01. 2012

DC: 3184 - - -

KL: O

TL: V

VÝMERA: 15, 46 ha

VEK: 40

EXP: SV

SKLON: 45%

ZAKM: 0,8

HSLT: 292 Svieže vápencové bukové dúbavy (OR)

ZASTÚPENIE DREVÍN: HB 60%, JS 15%, DZ 10%, LM 10%, JH 5%
POPIS PORASTU: žrdovina hrúbky stredného kmeňa 13 – 19 cm; veľmi rôznov., miestami mladšie jednotlivo staršie jedince; pôda kamenitá, skalnatá; zmieš. skup.; zakm. nerovnom., na Z okraji miestami redšia; v por. CHPV – Veľká Artajama.
HOSPODÁRSKE OPATRENIA: Okrem redš. skup. prebierka.
SÚČASNÝ STUPEŇ OCHRANY: 2
NAVRHOVANÝ STUPEŇ OCHRANY: 2

LHC Strážske, LC Lesy Strážske, so stavom k 01. 01. 2012

DC: 185 - - -

KL: O

TL: V

VÝMERA: 7, 07 ha

VEK: 50

EXP: SV

SKLON: 70 %

ZAKM: 0,7

HSLT: 296 Kamenité bukové dúbravy s javorom (OR)

ZASTÚPENIE DREVÍN: HB 40%, JP 25%, JS 20%, JH 10%, BK 5%

POPIS PORASTU: tenká kmeňovina hrúbky stredného kmeňa 20 – 27 cm; pôda plytká, kamenitá; veľmi rôznov.; zmieš. jednotl. až skup.; nerovnom. vysp., zakm. nerovnom., nekvalit..

HOSPODÁRSKE OPATRENIA: Bez zásahu.

SÚČASNÝ STUPEŇ OCHRANY: 2

NAVRHOVANÝ STUPEŇ OCHRANY: 2

1.4 Členenie na ekologicko-funkčné priestory a zóny

Navrhované chránené územie je súčasťou voľnej krajiny s prvým stupňom ochrany podľa §-u 12 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V súčasnosti na celom území platí druhý stupeň ochrany v zmysle Výnosu MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu (tzv. predbežná ochrana v rámci navrhovaného územia európskeho významu SKUEV0231 Brekovský hradný vrch).

Ochranné pásmo chráneného územia sa osobitne nevymedzuje a neplatí ani podľa § 17 ods.7 a 8 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Celková výmera chráneného územia je 30, 0547 ha.

Vzhľadom na charakter územia sa zóny nevyčleňujú.

Ekologicko-funkčné priestory (EFP) v rámci navrhovaného CHÚ budú vymedzené až pri spracovaní programu starostlivosti (PS) pre CHA Brekovský hradný vrch. Jednotlivé EFP budú zahŕňať komplexy rovnakých alebo podobných biotopov alebo skupín biotopov, ktoré si vyžadujú rovnaký alebo veľmi podobný spôsob starostlivosti. Vyčlenené EFP netreba chápať ako dlhodobé rozčlenenie územia. Ich plošný alebo početný rozsah sa môže meniť v závislosti od stavu a vývoja existujúcich biotopov. Členenie bude vychádzať z existujúcich poznatkov a na ich základe sa definujú aktuálne potreby pre ochranu územia. Vyčlenené EFP spolu s cieľmi a prospešnými činnosťami pre ochranu územia sú základom pre spôsob a realizáciu manažmentu s cieľom zachovania alebo zlepšenia stavu chránených biotopov a druhov. Zároveň umožňujú plošne a priestorovo definovať požiadavky ochrany biotopov a druhov pre dotknutých vlastníkov alebo užívateľov územia.

1.5 Celková výmera chráneného územia a ochranného pásma v členení podľa druhov pozemkov a zón

Celková výmera navrhovaného CHÚ podľa aktuálneho parcelného stavu (so stavom k 01. 07. 2012) je 30, 0547 ha. Ochranné pásmo chráneného územia sa osobitne nevymedzuje a neplatí ani podľa § 17 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Navrhované CHÚ sa nezónuje.

Tabuľka č. 1: Výmera navrhovaného CHÚ podľa katastrálneho stavu (KNC so stavom k 01. 07. 2013)

Druh pozemku	Výmera v ha
Orná pôda	-
Záhrady	-
Ovocné sady	-
TTP	11, 836 ha
Lesné pozemky	17, 989 ha
Vodné plochy	-
Zastavané plochy	0, 230 ha
Ostatné plochy	-
S p o l u	30, 055 ha

1.6 Prírodné pomery

Geografická poloha

Navrhované chránené územie CHA Brekovský hradný vrch sa rozprestiera juhozápadne od mesta Humenné, nad obcou Brekov. Územie navrhovaného CHA predstavuje blízke okolie hradnej zrúcaniny, ktorá tvorí dominantu nad obcou Brekov a je zároveň najvyšším bodom v navrhovanom chránenom území. Na hranici a v blízkom okolí navrhovaného CHÚ sa vyskytujú jaskynné útvary. Najvyšším bodom v navrhovanom chránenom území je hradný kopec, s nadmorskou výškou 280 m. n. m.. Hrad Brekov patrí medzi najstaršie hrady horného Zemplínu. Pochádza z 13. storočia.

Geologická charakteristika

V geologickej stavbe sa uplatňujú jednak horniny vrchnej kriedy a paleogénu vnútorných Karpát – pieskovce, vápnité ílovcy; jednak horniny mezozoika vnútorných Karpát – vrstevnaté ílovité vápence, slieňovce a brekcie, ako aj pestré ílovité bridlice, pieskovce a dolomity (súvrstvie karpatského keuperu), norik.

Na západnej hranici navrhovaného CHÚ, v blízkosti dobývacieho priestoru miestneho lomu, sa nachádza PP Veľká Artajama. Táto jaskyňa predstavuje veľmi zaujímavú prírodnú pamiatku známu od nepamäti. Na základe informácií obyvateľov z obce Brekov ju vyhládali, načrtli a prvýkrát opísali v r. 1910. Ide o priepasťový jaskynný krasový útvar. Jaskyňa je hlboká 48 m a v tomto najnižšom mieste jaskyne sa nachádza jazierko. Je tu vlhko a veľa bahnitých nánosov. Na dne jaskyne sa našli zvieracie kosti a ľudské lebky, ktoré sú pravdepodobne pozostatkami obetí nešťastia. Na Slovensku možno považovať jaskyňu Veľká Artajama za jednu z najvýchodnejšie položených jaskýň vo vápencoch s viacerými charakteristickými znakmi krasových jaskýň. V celoslovenskom rebríčku patrí medzi päťdesiatku najhlbších jaskýň.

V blízkom okolí navrhovaného CHÚ sa nachádzajú aj ďalšie jaskynné útvary, a to PP Brekovská jaskyňa a Malá Artajama. PP Brekovská jaskyňa bola objavená v lete roku 1989, kedy došlo k odstrelu v najvrchnejšej etáži lomu Brekov a v jeho čelnej stene k odkrytiu jaskynného vchodu. Prvýkrát bola preskúmaná M. Kuzmom z Humenného v tom istom roku. Zaujímavosťou je, že vchod leží približne v tej istej úrovni ako je vchod do jaskyne Veľká

Artajama. Predpokladá sa prepojenie týchto dvoch jaskýň. Vchod Brekovskej jaskyne je od Veľkej Artajamy vzdialený iba 80 m na juh. Brekovskú jaskyňu tvorí komplex chodieb a dómov. Vstupná chodba je dlhá 15 m, celková dĺžka jaskyne je 200 m.

Geomorfologická charakteristika

Navrhované chránené územie CHA Brekovský hradný vrch patrí z väčšej časti do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Východné Karpaty, subprovincie vonkajšie Východné Karpaty, oblasti Nízke Beskydy a do podoblasti Beskydské predhorie, celok Humenské podolie.

Podľa relatívnej výškovej členitosti predmetné územie predstavuje z väčšej časti pahorkatinový, len mierne vrchovinový, stredne členitý reliéf.

Podľa základných morfoštruktúr patrí lokalita s navrhovaným CHÚ k zlomovo-vrásovým štruktúram flyšových Karpát, morfoštruktúrnej transverzálnej depresii Nízkych Beskýd.

Podľa základného typu erózn-denundačného reliéfu patrí lokalita s navrhovaným CHÚ čiastočne k reliéfu pedimentových podvrchovín a pahorkatín.

Podľa morfológicko-morfometrických typov reliéfu predstavuje predmetné územie reliéf silne členitých pahorkatín.

Klimatické pomery

Navrhované chránené územie CHA Brekovský hradný vrch spadá do teplej klimatickej oblasti, do okrsku teplého, mierne vlhkého, s chladnou zimou. Priemerný ročný úhrn zrážok je 600 - 700 mm. Priemerná ročná teplota vzduchu je 7 °C. Počet dní so snehovou pokrývkou je 80.

Hydrologické pomery

Navrhované CHÚ spadá do hlavného povodia rieky Bodrog. V rámci začlenenia do hydrogeologických regiónov spadá do regiónu paleogén a kvartér povodia Laborca po Brekov a mezozoikum Humenských Vrchov. V oblasti navrhovaného CHÚ je priemerný ročný špecifický odtok $10 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$, minimálny špecifický odtok 364-denný je $1 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$ a maximálny špecifický odtok s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov je $1,4 \text{ m}^{-3}.\text{s}^{-1}.\text{km}^{-2}$. Lokalita patrí do povodia Bodrogu s 36 % odtokom a 64 % výparom.

Pedologická charakteristika

Z pôdných typov sa v území navrhovaného chráneného územia CHA Brekovský hradný vrch nachádzajú prevažne kambizeme pseudoglejové nasýtené, sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje, zo zvetralín rôznych hornín.

Retenčná schopnosť pôd je veľká so strednou priepustnosťou. Pôdna reakcia je neutrálna až slabo kyslá. Vlhkostný režim pôd je mierne vlhký až vlhký. Zrinitosť pôd - zrinitostná trieda hlinítá, s neskeletnatou až slabou kamenitosťou (štrkovitosťou) 0 - 20 %.

Biotopy

Komplexný výskum navrhovaného chráneného územia nebol doposiaľ realizovaný.

Územie predstavuje strmý hradný kopec porastený prevažne mladým hrabovým lesom. K najrozšírenejším skupinám lesných typov v navrhovanom CHÚ patria drievňové dúbavy s hrabom (*Corneto-Quercetum carpineum*) a bukové dúbavy (*Fageto-Quercetum acerosum*). V drevinovom zložení má najväčšie zastúpenie hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), málo je zastúpený dub zimný (*Quercus petraea*), cenné listnáče, buk lesný (*Fagus sylvatica*) a borovica lesná (*Pinus sylvestris*). Pomiestne je v porastoch zastúpený aj dub plstnatý. Teplomilnými krovínami bohato porastené trávnaté porasty skalnej lesostepi zaberajú úzky pás od hradu smerom na východ až k úpätiu kopca, kde je pôda viac kamenitá a na povrch vystupuje materská hornina. Prevažná časť navrhovaného CHÚ je porastená xerotermnou vegetáciou. Na severnej a východnej strane je CHA tvorený sčasti pasienkovým a lúčnym spoločenstvom. Časť týchto pasienkov a lúk je v súčasnosti prepásaná ovcami,

kozami a koňmi, časť ich zarastá prevažne trnkou (*Prunus spinosa*), zobom vtáčim (*Ligustrum vulgare*) a ružou šíповou (*Rosa canina*).

Tabuľka č. 2: Zastúpené biotopy v navrhovanom CHA Brekovský hradný vrch

Kód biotopu / kód NATURA 2000	Názov biotopu	Významnosť biotopu
Kr6 / 40A0*	Xerothermné kroviny	prioritný biotop európskeho významu
Kr2 / 5130	Porasty borievky obyčajnej	biotop európskeho významu
Tr1c / 6210	Suchomilné travnobylinné a krovinné porasty na vápnom podloží	biotop európskeho významu
Lk1 / 6510	Nížinné a podhorské kosné lúky	biotop európskeho významu
Sk1 / 8210	Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou	biotop európskeho významu
Sk8 / 8310	Nesprístupnené jaskynné útvary	biotop európskeho významu
Ls3.1 / 91H0*	Teplomilné submediteránne dubové lesy	prioritný biotop európskeho významu

Botanická charakteristika

Podľa fyto geografického členenia SR (FUTÁK, 1980) patrí rastlinstvo na území navrhovaného CHA Brekovský hradný vrch do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), jej jedného obvodu, jedného okresu a podokresu:

obvod východobeskydskej flóry (*Beschidicum orientale*):

okres: Východné Beskydy (30)

podokres: Nízke Beskydy (Ondavská vrchovina) (30c)

Komplexný botanický výskum navrhovaného chráneného územia nebol doposiaľ realizovaný. Navrhované chránené územie predstavuje

V navrhovanom CHÚ je bohato vyvinutá krovinná etáž, kde majú okrem bežných druhov ako napr. zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), ruža šíповá (*Rosa canina*) alebo borievka obyčajná (*Juniperus communis*), svoje zastúpenie aj druhy teplomilné, ako napr. svíb južný (*Swida australis*), dráč obyčajný (*Berberis vulgaris*) alebo drieň obyčajný (*Cornus mas*). V menšom zastúpení sa vyskytujú aj napr. bršlen európsky (*Euonymus europaeus*) alebo rešetliak prečisťujúci (*Rhamnus catharticus*). Z rastlinných druhov sa v navrhovanom CHÚ vyskytujú napr. druhy ako ostrica prstnatá (*Carex digitata*), kostrava ovčia (*Festuca ovina*), mrvica peristá (*Brachypodium pinnatum*), horec krížatý (*Gentiana cruciata*), zvonček sibírsky (*Campanula sibirica*), jagavka konárístá (*Anthericum ramosum*) alebo luskáč lekársky (*Vincetoxicum hirundinaria*). Na vystupujúcich vápencových skalkách sa vyskytuje napr. slezinník červený (*Asplenium trichomanes*), rozchodník prudký (*Sedum acre*) alebo slezinník rutovitý (*Asplenium ruta-muraria*).

Nižšie rastliny – lišajníky, machorasty

Huby

Súčasnú zastúpenie nižších rastlín a húb v navrhovanom chránenom území CHA Brekovský hradný vrch nie je podrobne zmapované. Mapovanie je plánované v roku 2014.

Zoologická charakteristika

Podľa zoogeografického členenia terestrického biocyklu územie spadá do provincie stepí, panónsky úsek v blízkom susedstve s provinciou listnatých lesov, podkarpatský úsek.

V rámci zoologických výskumov sa v minulosti na tejto lokalite uskutočnil výskum pavúkov, pričom bolo zistených 136 druhov pavúkov. Medzi vzácnejšie druhy patria *Hypomma cornutum*, *Panamomops mengei*, *Trichopterna cito* a *Zelotes exiguus*. Z bezstavovcov treba spomenúť výskyt vzácných druhov motýľov modráčika čieroškvrnitého (*Maculinea arion*) a modráčika rebelovho (*Maculinea rebeli*). Na lokalite sa predpokladá výskyt ďalších vzácných teplomilných, lesostepných a stepných druhov hmyzu.

Z plazov lokalita vyhovuje jašterici obyčajnej (krátkohlavej) (*Lacerta agilis*), jašterici živorodej (*Zootoca vivipara*), užovke hladkej (*Coronella austriaca*) a vretenici severnej (obyčajnej) (*Vipera berus*).

Vyskytujú sa tu aj viaceré druhy spevavcov, ktoré hniezdia v krovinovom a lesnom poraste.

Cicavce sú zastúpené predovšetkým menšími druhmi, ako sú napr. plchy, hraboše a netopiere. Na západnej hranici navrhovaného CHÚ, v blízkosti dobývacieho priestoru miestneho lomu, sa nachádza PP Veľká Artajama. Táto jaskyňa predstavuje veľmi zaujímavú prírodnú pamiatku známu od nepamäti. Vo veľkej Artajame bolo doteraz zistených 10 druhov netopierov (*Rhinolophus ferrumequinum*, *Rhinolophus hipposideros*, *Myotis myotis*, *Myotis blythii*, *Myotis emarginatus*, *Myotis nattereri*, *Myotis daubentonii*, *Plecotus auritus*, *Plecotus austriacus*, *Barbastella barbastellus*).

Tabuľka č. 3: Zoznam chránených a ohrozených druhov živočíchov v CHA Brekovský hradný vrch

Vedecký názov taxónu	Slovenský názov taxónu	Významnosť druhu	Dohovory	§	Kategória IUCN *
<i>Barbastella barbastellus</i>	ucháňa čierna	EV	Bern II Bonn II Hab II, IV	príloha: 4B 6A	LR:cd (NT)
<i>Carabus variolosus</i>	bystruška potočná	EV	Hab II, IV	príloha: 4B 6A	LR:cd (-)
<i>Cerambyx cerdo</i>	fuzáč veľký	EV	Bern II Hab II, IV	príloha: 4B 6A	LR:nt (VU)
<i>Coronella austriaca</i>	užovka hladká	EV	Bern II Hab IV	príloha: 4B 6A	VU (-)
<i>Euplagia (Callimorpha) quadripunctaria</i>	spriadač kostihojový	EV	Hab II	príloha: 4B 6B	CR (-)
<i>Isophya stysi</i>	kobylka štysova	EV	Hab II, IV	príloha: 4B 6A	DD (-)
<i>Lycaena dispar</i>	ohniváčik veľký	EV	Bern II Hab II, IV	príloha: 4B 6A	VU (NT)
<i>Myotis blythii</i>	netopier ostrouchý	EV	Bern II Bonn II Hab II, IV	príloha: 4B 6A	LR:cd (LC)
<i>Myotis daubentonii</i>	netopier vodný	EV	Bern II Bonn II Hab IV	príloha: 4B 6A	LR:Ic (LC)
<i>Myotis emarginatus</i>	netopier brvitý	EV	Bern II Bonn II Hab II, IV	príloha: 4B 6A	VU (LC)

<i>Myotis myotis</i>	netopier obyčajný	EV	Bern II Bonn II Hab II, IV	príloha: 4B 6A	LR:cd (LC)
<i>Myotis nattereri</i>	netopier riasnatý	EV	Bern II Bonn II Hab IV	príloha: 4B 6A	LR:nt (LC)
<i>Phengaris arion</i>	modráčik čiernoškrvný	EV	Bern II Hab IV	príloha: 4B 6A	VU (NT)
<i>Plecotus auritus</i>	ucháč svetlý	EV	Bern II Bonn II Hab IV	príloha: 4B 6A	LR:nt (LC)
<i>Plecotus austriacus</i>	ucháč sivý	EV	Bern II Bonn II Hab IV	príloha: 4B 6A	LR:nt (LC)
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	podkovár veľký	EV	Bern II Bonn II Hab II,I V	príloha: 4B 6A	EN (LC)
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	podkovár malý	EV	Bern II Bonn II Hab II, IV	príloha: 4B 6A	LR:cd (LC)

* V Kategórii IUCN je uvedená staršia kategorizácia (BALÁŽ, D., a kol., 2001).

V zátvorke je uvedená aktuálna kategorizácie IUCN (<http://www.iucnredlist.org/>).

1.7 Zhodnotenie vzťahu k územnoplánovacej dokumentácii regiónu a dotknutých obcí

Súčasťou navrhovaného CHA Brekovský hradný vrch je podľa ÚPN VÚC Prešovského kraja a RÚSES-u okresu Humenné BC-R Brekovský hrad - Čubot, ktoré bolo vybrané do tejto kategórie z dôvodu výskytu chránených druhov plazov, netopierov a motýľov. Ďalej sa v rámci predmetného BC-R vyskytujú xerothermné spoločenstvá porastov výmladkového charakteru. Na území BC-R je zákaz zalesňovania, hnojenia, chemizácie a vypaľovania trávy. BC-R Brekovský hrad - Čubot je začiatkom regionálneho terestrického biokoridoru vytváraného komplexom lesných porastov, ktorý následne prechádza severným smerom na BC-R Pahorok, BC-R Brestov, BC-R Lúky pri Ladičkovciach a BC-R Turie a ďalej do susedného okresu Vranov nad Topľou. V blízkom okolí navrhovaného CHA Brekovský hradný vrch sa v rámci katastrálneho územia obce Brekov nachádza časť nadregionálneho biocentra NRbc Humenský Sokol, časť hydrického regionálneho biokoridoru RB Laborec, časť biocentra regionálneho významu BC-R Alúvium Laborca pod Humenným a časť ÚEV SKUEV0250 Krivoštianka.

„Obstarávanie ÚPN“ obce Brekov bolo zahájené v roku 2007, „Zadanie ÚPN“ bolo spracované v roku 2007, „Návrh ÚPN“ v roku 2009 a „Správa o hodnotení strategického dokumentu“ bola preložená v roku 2011. V rámci obstarávania a spracovávania územnoplánovacej dokumentácie „ÚPN obce Brekov“ boli zapracované požiadavky a záujmy Štátnej ochrany prírody SR, Správy CHKO Východné Karpaty v rámci riešených katastrálnych území.

2. Zhodnotenie základných antropogénnych vplyvov v území a v jeho kontaktnej zóne s návrhom zásad racionálneho využívania územia

Priemysel a energetika

Územie navrhovaného CHA nie je konkrétne využívané na žiadne energetické alebo industriálne účely. V tesnej blízkosti juhozápadnej hranice navrhovaného CHÚ sa nachádza miestny kameňolom, ktorý je prevádzkovaný. V blízkej budúcnosti sa plánuje realizovať „Plán otvárania, prípravy a dobývania nevyhradeného nerastu vápenca - dolomitu v dobývacom priestore Brekov“. Medzi závažné negatívne antropogénne vplyvy v priebehu rokov koncom 20. storočia patril dopad chemickej výroby v meste Strážske. Negatívny vplyv tejto výroby sa

prejavil rovnako na zdraví populácie žijúcej v tejto oblasti, ako aj na jednotlivých zložkách životného prostredia (trojuholník vytváraný mestami Strážske - Michalovce - Vranov nad Topľou je dodnes označovaný ako trojuholník smrti). Útlm chemickej priemyselnej výroby v minulých rokoch má jednoznačne pozitívny vplyv na okolie mesta Strážske. Obec Brekov so svojím katastrálnym územím sa nachádza v tesnej blízkosti týchto priemyselných areálov. V minulých rokoch bol v tesnej blízkosti katastrálneho územia obce Brekov, v rámci priemyselnej zóny mesta Strážske, postavený areál zlievárne a oceliarne, ktorého prevádzka môže mať negatívny vplyv na okolitú krajinu a jej jednotlivé zložky.

Doprava

Priamo v navrhovanom CHÚ ani v jeho tesnej blízkosti sa nenachádzajú dopravné komunikácie I., II. a III. triedy. V blízkom okolí sa nachádza dopravná komunikácia štátna cesta I. triedy I/74 Humenné - Brekov, ktorá následne pokračuje do susedného okresu Michalovce a Košického kraja. V rámci navrhovaného CHÚ a jeho okolia nie sú vybudované parkoviská, čerpace stanice PHM alebo sklady ropných látok.

Poľnohospodárstvo

Samotné územie navrhovaného CHÚ sa v rámci poľnohospodárskej výroby nevyužíva. Územie v blízkom okolí navrhovaného CHÚ sa vyznačuje jednostranným využitím hlavne v poľnohospodárskej prvovýrobe. Je prevažne vytvárané pasienkami a lúkami, ktoré sú nepravidelne pasené (ovce a kone) a kosené.

Poľovníctvo

Územie navrhovaného CHÚ je súčasťou poľovného revíru Hrad (PZ Okur, Brekov). Poľovná oblasť S-XIII Továrne.

Cestovný ruch a rekreačno-športové aktivity

Turistika na tejto lokalite môže mať charakter turistiky rodinnej a poznávacej. Medzi najviac atakované segmenty navrhovaného CHÚ patrí Brekovský hrad, ktorý je turistickým chodníkom prepojený s prírodnými pamiatkami (jaskyňami) PP Veľká Artajama a PP Brekovská jaskyňa. Vstup na tieto lokality a hlavne do okolia Brekovského hradu je z dôvodu osadenia pevnej závery na spevnenej poľnej ceste na konci obce, zamedzený hlavne autám, štvorkolkám a motorkám. V rámci územia navrhovaného CHÚ bol v minulých rokoch vybudovaný krytý altánok s kamenným ohniskom a záchytným vodom na osvieženie. Tento oddychový objekt je oplotený a bol financovaný zo ŠF EÚ. Súčasne bolo vyčistené okolie hradu a to za účelom jeho kvalitnejšej vizualizácie z okolitých katastrov. V súčasnosti je na objekte Brekovského hradu realizovaná jeho čiastočná rekonštrukcia.

Urbanizácia a osídlenie

Navrhované CHÚ sa nachádza v tesnej blízkosti intravilánu obce Brekov a je mimo záujem pri plánovaní ďalšieho rozvoja výstavby obcí.

Okolie komplexu navrhovaného CHA Brekovský hradný vrch je vytvárané poľnohospodárskou krajinou (orná pôda a TTP), sídelnou krajinou (intravilány obcí a miest) a lesnou krajinou (lesné komplexy).

Medzi návrhy zásad racionálneho využívania územia môžeme zaradiť ukontrolovanie početnosti návštevníkov a ich usmernenie v rámci pobytu v tomto navrhovanom CHA. Práve tlak zo strany rodinnej turistiky by mohol mať negatívny vplyv na celú lokalitu, hlavne čo sa týka vnášania TKO, vytvárania ohnísk a využívania bicyklov. Je potrebné počítať s tým, že Brekovský hrad so svojím okolím je rekreačnou zónou pre obec Brekov a je taktiež strategickým miestom pre obyvateľov mesta Humenné a mesta Strážske, ako aj ďalších okolitých obcí, hlavne čo sa týka rekreačno-športového vyžitia. Medzi návrhy a zásady racionálneho využívania územia môžeme zaradiť aj pravidelnú kontrolu výskytu invázijských druhov rastlín (IDR). V prípade zistenia ich výskytu priamo v navrhovanom CHÚ alebo

v jeho blízkom okolí je potrebné zabezpečiť ich postupné a dôkladné odstraňovanie v priaznivom vegetačnom období s ohľadom na spôsob rozmnožovania jednotlivých druhov IDR.

3. Podrobnosti o ochrane

3.1 Odôvodnenie ochrany

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu Teplomilné panónske dubové lesy (91H0*), Suchomilné travinnobylinné a krovínové porasty na vápnitom podloží (6210), Porasty borievky obyčajnej (5130), Xerothermné kroviny (40A0*), Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Nesprístupnené jaskynné útvary (8310) a druhov európskeho významu ohniváčik veľký (*Lycaena dispar*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), kobylka Štysova (*Isophya stysi*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), netopier ostrouchý (*Myotis blythi*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*) a podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*).

Územie je súčasťou súvislej európskej sústavy chránených území (tzv. NATURA 2000). Výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu (ďalej len „Výnos“) bolo zaradené ako navrhované územie európskeho významu pod označením SKUEV0231 Brekovský hradný vrch. Navrhované územia európskeho významu schválila Európska Komisia. Dňa 13. novembra 2007 bolo vydané rozhodnutie Komisie ES K(2007)5404, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma zoznam území európskeho významu v panónskom biogeografickom regióne a dňa 25. januára 2008 bolo vydané rozhodnutie Komisie ES K(2008)271, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma zoznam území európskeho významu v alpskom biogeografickom regióne, ktorého súčasťou je aj predmetné územie.

Navrhovaný chránený areál je súčasťou voľnej krajiny s prvým stupňom ochrany podľa §-u 12 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Navrhovaný CHA nie je v prekryve so žiadnym maloplošným, ani veľkoplošným, chráneným územím národnej siete.

Ochranné pásmo chráneného územia sa osobitne nevymedzuje a neplatí ani podľa § 17 ods.7 a 8 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

3.2 Ciele ochrany na dosiahnutie priaznivého stavu

Cieľom ochrany je zachovanie, prípadne zlepšenie priaznivého stavu územia európskeho významu, ktoré je súčasťou súvislej európskej sústavy chránených území (tzv. NATURA 2000). Cieľ ochrany sa dosiahne prostredníctvom zachovania alebo zlepšenia stavu biotopov európskeho významu Teplomilné panónske dubové lesy (91H0*), Suchomilné travinnobylinné a krovínové porasty na vápnitom podloží (6210), Porasty borievky obyčajnej (5130), Xerothermné kroviny (40A0*), Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Nesprístupnené jaskynné útvary (8310) a druhov európskeho významu ohniváčik veľký (*Lycaena dispar*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), kobylka Štysova (*Isophya stysi*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), netopier ostrouchý (*Myotis blythi*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*) a podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*).

Podmienkou zachovania, prípadne zlepšenia priaznivého stavu biotopov a druhov je zosúladenie požiadaviek na ich ochranu s využívaním lokality.

Medzi ciele na dosiahnutie (resp. zachovanie, prípadne zlepšenie) priaznivého stavu biotopov a druhov možno v navrhovanom CHA Brekovský hradný vrch zaradiť:

- zabezpečiť udržanie, resp. zlepšenie priaznivého stavu lesných biotopov, ako aj druhov európskeho významu,
- zabezpečiť udržanie početnosti a vitality populácií vybraných druhov európskeho významu,
- zabezpečiť zvýšenie druhovej diverzity,
- zamedziť fragmentácii územia (biotopov) na menšie časti,
- zabezpečenie monitoringu druhov a biotopov, najmä tých, ktoré sú predmetom ochrany v navrhovanom CHA,
- spolupracovať s vlastníkmi a užívateľmi pozemkov na monitoringu a manažmente územia,
- eliminovať invázne druhy rastlín, vrátane drevín,
- zabezpečiť aby nedošlo (s výnimkou ustanovenia 6.4 smernice o biotopoch) k nepriaznivému ovplyvneniu “integrity” ÚEV v dôsledku akéhokoľvek plánu alebo projektu, ktorý nie je priamo spojený/určený pre manažment ÚEV, ale ktorý môže mať významný vplyv na ÚEV buď samostatne alebo v spojení s inými plánmi alebo projektmi,
- podporovať tradičné hospodárenie formou kosenia a pastvy,
- dodržiavať ekologicky a fyto geograficky vhodné obnovné zastúpenie drevín, a pod..

3.3 Podrobnosti o podmienkach ochrany

Chránené územie Brekovský hradný vrch je navrhované ako chránený areál podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V samotnom území CHA Brekovský hradný vrch je navrhovaný druhý stupeň ochrany. Ochranné pásmo chráneného územia sa osobitne nevymedzuje a neplatí ani podľa § 17 ods.7 a 8 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

§ 13 zákona č. 543/2002 Z. z.

Druhý stupeň ochrany

(1) Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, je zakázaný

- a) vjazd a státie s motorovým vozidlom, 44) motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, snežným skútrom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpacej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo letištného priestoru,
- b) vjazd a státie s bicyklom na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie, účelovej komunikácie 45) a vyznačenej cyklotrasy.

(2) Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na

- a) umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, 45a) a energetických porastov na poľnohospodárskej pôde,
- b) likvidáciu existujúcich trvalých trávnych porastov 46) s výnimkou činnosti povoľovanej podľa osobitných predpisov, 47)
- c) výstavbu lesných ciest a zväžnic,
- d) oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice,
- e) pasenie, napájanie, preháňanie a nocovanie hospodárskych zvierat 48) na voľných

ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať veľkých dobytčích jednotiek, 49) umiestnenie košiara, stavby a iného zariadenia na ich ochranu,

f) vykonávanie technických geologických prác, 50) banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom,

g) umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia 51) za hranicami zastavaného územia obce,

h) aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, toxických látok, priemyselných hnojív a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti na súvislej ploche väčšej ako 2 ha,

i) budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy,

j) vykonávanie prípravy alebo výcviku a s nimi súvisiacich činností ozbrojenými zbraňami a ozbrojenými silami mimo vojenských priestorov a vojenských obvodov; vykonanie prípravy alebo výcviku a s nimi súvisiacich činností v oblasti civilnej ochrany, Hasičským a záchranným zborom, alebo zložkami integrovaného záchranného systému 52) za hranicami zastavaného územia obce,

k) organizovanie verejných telovýchovných, športových a turistických podujatí, 53) ako aj iných verejnosti prístupných spoločenských podujatí za hranicami zastavaného územia obce alebo mimo športových a rekreačných areálov na to určených,

l) umiestnenie krátkodobého prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce,

m) umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo na inej vodnej ploche neslúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela,

n) použitie zariadenia spôsobujúceho svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovanosť hudbu mimo uzavretých stavieb, 54)

o) vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka.

(3) Zákaz podľa odseku 1 sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla 55) vrátane motorovej trojkolky, motorovej štvorkolky a snežného skútra

a) slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz,

b) na miesta, ktoré orgán oprávnený podľa tohto zákona na vyhlásenie (ustanovenie) chráneného územia a jeho ochranného pásma (§ 17) vyhradí najmä všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým vyhlasuje chránené územie a jeho ochranné pásmo (§ 17), návštevým poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma (§ 20) alebo zoznamom týchto miest uverejneným na úradnej tabuli tohto orgánu a úradnej tabuli dotknutej obce,

c) ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu. 56)

(4) Súhlas podľa odseku 2 písm. e), k) a n) sa nevyžaduje na miestach vyhradených orgánom ochrany prírody spôsobom uvedeným v odseku 3 písm. b).

3.4 Ekonomické zhodnotenie vplyvu uplatňovania príslušného stupňa ochrany s dlhodobým výhľadom limitov, regulatív a opatrení

Územie je súčasťou súvislej európskej sústavy chránených území (tzv. NATURA 2000). Výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu (ďalej len „Výnos“) bolo zaradené ako navrhované územie európskeho významu. Navrhované územia európskeho významu schválila Európska Komisia. Dňa 13. novembra 2007 bolo vydané rozhodnutie Komisie ES K(2007)5404, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma zoznam území európskeho významu v panónskom biogeografickom regióne a dňa 25. januára 2008 bolo vydané rozhodnutie Komisie ES

K(2008)271, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma zoznam území európskeho významu v alpskom biogeografickom regióne, ktorého súčasťou je aj predmetné územie.

Vzhľadom k tomu, že v zmysle § 27 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa územie európskeho významu uvedené v národnom zozname schválenom výnosom MŽP SR považuje za chránené územie vyhlásené podľa tohto zákona so stupňom ochrany uvedenom v národnom zozname, vyhlásenie chráneného územia nezvyšuje požiadavky na štátny rozpočet.

Uplatnenie navrhovaného druhého stupňa ochrany v predmetnom navrhovanom CHÚ nebude mať výrazný vplyv na ekonomické zhodnotenie s dlhodobým výhľadom limitov, regulatív a opatrení. V rámci navrhovaného chráneného územia CHA Brekovský hradný vrch s druhým stupňom ochrany, podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v z. n. p. (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) s celkovou výmerou cca 30 ha, nevznikla podľa zákona žiadna náhrada ujmy za obmedzenie bežného obhospodarovania na týchto pozemkoch.

Po vyhlásení CHÚ je potrebné rátať so sumou cca 166 € na označenie hraníc a lomových bodov v rámci navrhovaného chráneného areálu podľa § 19 vyhlášky č. 24/2003 Z. z., a taktiež so sumou cca 35 € ročne na pravidelnú údržbu, prípadne obnovu, tohto označenia.

Taktiež je potrebné rátať so sumou cca 100 € ročne na pravidelný výrub náletových drevín a krov na trvalých trávnych porastoch, ako aj na časti LPF, za účelom zamedzenia sukcesného zarastania pasienkových spoločností a na povrch vystupujúcich vápencových skál.

4. Návrh technického vybavenia územia

4.1 Opis technického vybavenia

Technické vybavenie navrhovaného chráneného územia spočíva v osadení 5 stĺpov po celom obvode navrhovaného chráneného územia s normalizovanými tabuľami so štátnym znakom, ako aj s normalizovanými tabuľami s označením kategórie navrhovaného CHÚ. V najviac navštevovaných častiach navrhovaného CHÚ, najmä na oboch hlavných prístupových chodníkoch k zrúcanine hradu, budú osadzované na stĺpy aj informačné tabule a tabule s piktogramami.

4.2 Mapa technického vybavenia

Mapa technického vybavenia navrhovaného chráneného územia CHA Brekovský hradný vrch je uvedená v prílohách. (viď PRÍLOHY Príloha č. 4.2)

5. Prílohy

5.1 Prehľad odbornej literatúry a použitých odborných podkladov

- MARHOLD, K., HINDÁK, F. (eds.), 1998: Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Veda, vydavateľstvo SAV, Bratislava, 688 s.
- MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR BRATISLAVA, SLOVENSKÁ AGENTÚRA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA BANSKÁ BYSTRICA, 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vydanie, 344 s.
- STANOVÁ, V., VALACHOVIČ, M., (eds.) 2002: Katalóg biotopov Slovenska. Daphne – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 225 s.
- VICENÍKOVÁ, A., POLÁK, P. (eds.), 2003: Európsky významné biotopy na Slovensku. ŠOP SR, Banská Bystrica, 151 s.
- Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Výnos MŽP SR č. 3/2004/5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam

území európskeho významu

- GEHINOVÁ, B. A KOL., 1994: R-ÚSES okresu Humenné. SAŽP Centrum ochrany prírody a krajiny Banská Bystrica, Stredisko Prešov
- KOMÁR, S. A KOL., 1997: ÚPN VÚC Prešovského kraja. APS s.r.o., Prešov
- THOMKA, V., 2005: Pavúky (Araneae) brekovského hradného vrchu., Entomofauna carpathica, 17: 62-65
- ŽITŇAN, D., 2005: Výskyt a ochrana modráčikov z rodu *Maculinea* v CHKO a ochrannom pásme Východné Karpaty, Ústav zoológie, SAV Bratislava
- ŽITŇAN, D., 2006: Mapovanie a ochrana modráčikov z rodu *Maculinea* v CHKO Východné Karpaty, Ústav zoológie, SAV Bratislava
- KROPILÁK, M., STRHAN, M., HUDÁK, J., A KOL., 1977 – 1978: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku I. - III.. Veda, vydavateľstvo SAV, Bratislava.
- www.sopsr.sk
- sk.wikipedia.org (otvorená slovenská online encyklopédia so slobodným obsahom, ktorý môže každý používať, pridávať a meniť)
- www.minv.sk/?informacie-odboru-vystavby-a-bytovej-politiky
- BALÁŽ, D., MARHOLD, K., & URBAN, P. EDS., Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, Ochrana prírody 20 (Suppl.)
- HOLECOVÁ, M., FRANC, V., 2001: Červený (ekosozologický) zoznam chrobákov (Coleoptera) Slovenska (december 2001)
In: Baláž, D., Marhold, K., & Urban, P. eds., Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, Ochrana prírody 20 (Suppl.): 117-118.
- KAUTMAN, J., BARTÍK, I., URBAN, P., 2001: Červený (ekosozologický) zoznam plazov (Reptilia) Slovenska (december 2001)
In: Baláž, D., Marhold, K., & Urban, P. eds., Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, Ochrana prírody 20 (Suppl.): 149.
- KRIŠTÍN, A., 2001: Červený (ekosozologický) zoznam rovnokrídlovcov (Orthoptera) Slovenska (december 2001)
- In: Baláž, D., Marhold, K., & Urban, P. eds., Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, Ochrana prírody 20 (Suppl.): 104.
- KULFAN, M., KULFAN, J., 2001: Červený (ekosozologický) zoznam motýľov (Lepidoptera) Slovenska (december 2001)
In: Baláž, D., Marhold, K., & Urban, P. eds., Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, Ochrana prírody 20 (Suppl.): 136.
- ŽIAK, D., URBAN, P., 2001: Červený (ekosozologický) zoznam cicavcov (Mammalia) Slovenska (december 2001)
In: Baláž, D., Marhold, K., & Urban, P. eds., Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, Ochrana prírody 20 (Suppl.): 155-156.
- <http://www.iucnredlist.org/>

5.2 Základné údaje

vid' P R Í L O H Y

5.3 Súpis parciel podľa aktuálneho stavu katastra nehnuteľností

vid' P R Í L O H Y

5.4 Prehľad druhov vlastníctva podľa druhov pozemkov

vid' P R Í L O H Y

5.5 Plochová tabuľka LHP podľa jednotiek priestorového rozdelenia lesa

vid' P R Í L O H Y

5.6 Situačný náčrt na Základnej mape Slovenskej republiky (M 1 : 50 000)

vid' P R Í L O H Y

5.7 Kópie katastrálnych máp podľa aktuálneho stavu katastra nehnuteľností s vyznačením priebehu hraníc chráneného územia

viď P R Í L O H Y

K mapovej prílohe je priložený aj spracovaný súpis súradníc lomových bodov v súradnicovom systéme JTSK (viď PRÍLOHY Príloha 5.7b).

5.8 Kópie porastových máp so zakreslením hranice chráneného územia (Mapa lesných dielcov so zakreslením hranice chráneného územia, stav k 01. 01. 2002)

viď P R Í L O H Y

Číselné označenie JPRL, ale najmä ich plošné vymedzenie na mape, nie je totožné s vymedzením CHÚ uvedeného v ostatných častiach projektu (textová a tabuľková časť projektu ochrany).

5.9 Mapa ekologicko-funkčných priestorov a zón

Vzhľadom na charakter územia sa zóny nevyčleňujú. Ekologicko-funkčné priestory (EFP) v rámci navrhovaného CHÚ budú vymedzené pri spracovaní programu starostlivosti (PS) pre CHA Brekovský hradný vrch.

P R Í L O H Y